



**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine  
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et  
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac  
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac  
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres  
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim  
Consideratum

**Gibert, Jean-Pierre**

**Coloniæ Allobrogum, 1735**

Titulus X. Quid Privilegia efficere possunt, vel non possunt?

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

quæ Jure Communi ad Episcopum spectat, ex Privilegio ad Capitulum pertinere potest erga Diocesanos.

II. Jura Episcopalia & Parochialia erga Parochianos *Cap. 16. 17. De Excessibus Prælat. Cap. 18. 19. De Præscripti.* Si enim, dum alii his juribus subduntur, ab his eximamur, exemptio nostra est Privilegium. Hinc, cum Jus Episcopale sit, ut Diocesanos ad Synodum venire cogat; Regulares, qui ab hoc Jure eximuntur, Privilegiati sunt. Cum Jus audiendi Parochianorum Confessiones, aliaque Sacramenta Parochianis ministrandi, Parochiale sit, quibuscunque concessum est, ut ab alio Sacramenta recipere possint, quam à Parocho, Privilegium acceperunt. Plurima possent afferri exempla alia, quæ *cit. Cap. 1.* aliaque non pauca subministrarent, sed allata sufficiunt.

III. *Cap. 9. De Offic. Ord. in IV.* Vacantium Ecclesiarum fructus, ex speciali Privilegio pertinere possunt Prælati, quibus subjectæ sunt; Idem dic de spoliis defunctorum illarum Rectorum.

IV. *Cap. 21. 22. DIST. XCIII.* Vestes Sacræ, ut Compagæ, & Mappulæ, quibus Clerici uti non possunt sine Privilegio ab Apostolica Sede concessio: dicendum idem de Pallio, quò in Divinis uti non licet nec Episcopis, nec Archiepiscopis, nec aliis Papæ Inferioribus, sine speciali Sedis Apostolicæ gratia: *tota DIST. C. totus TITULUS De Usu & Autorit. Pal.*

V. Sacra Ordinum Officia erga Monachos, qui Solitariam Vitam vovent & vivunt; ad ea enim vocari nequeunt sine concessio à Papâ, vel ab Episcopis Privilegio. *C. 9. &c. CAUS. XVI. QUÆST. I.*

VI. Electio ad Abbatiam vel ad Episcopatum. *Cap. 39. CAUS. XVI. QUÆST. I.* Monasterio siquidem concedi potest, quod illius Abbas eligi nequeat sine Regali Provisione, quòdque Electus Abbas non possit ad Episcopatum prochi.

VII. Ut omnia uno verbo comprehendantur, ex Privilegio concedi posse in Canone dicuntur quæcunque res, circa quas in Corpore Juris extant concessa Privilegia, quæ colliguntur in *TIT. De Privilegiis in Corpore Juris clausis.*

#### REGULA IV.

Non extat in Jure Privilegium, quo Quis possit cum Excommunicatis communicare & sine Excommunicatione manus violentas in Clericum injicere. *C. 8. De Sent. Excommunic.*

#### TITULUS IX.

De Pertinentibus ad Privilegiorum Formam.

#### REGULA I.

Concessa aliter, quàm Scripto, Privilegia valent. *C. 7. CAUS. XXV. QUÆST. II.*

#### REGULA II.

Nulla alia in Jure reperiuntur, quæ ad Privilegiorum Formam quodammodo pertineant, quàm ista; Data, Indictio, Charta, Encaustum, Scriptura, Sigillum, Locutiones, quibus exprimuntur; circa quæ nihil aliud docet, quàm quod continent sequentes Regulæ.

*C. 6. De Fide. Instr.*

#### REGULA III.

Falsitatis suspecta habentur Privilegia, vel falsam ut invalida habentur.

I. Si consumpta fuerint in Indictionis annotatione, ubi falsitas facilius deprehendi potest, vel si in eo loco sit ratura. *ibidem.*

II. Si Scriptura appareat recentior, Charta verò sit vetustissima; *ibidem.*

III. Si aquâ infectum videatur Encaustum, ut Scriptura recens, antiqua appareat. *ibidem.*

IV. Si enormis sit in Sigillo fractura, vel si Imago non conveniat Privilegium Concedenti, vel si Sigillum Chartæ subjunctum videatur. *ibidem.*

V. Si manu publicâ non sit confectum. *ibidem.*

VI. Si Nomen proprium Concedentis cerò legi non possit, vel quia deletæ sunt Litteræ præcipuæ, vel aliâ de causâ. *ibid.*

#### REGULA IV.

Si Privilegium Exemptionis sit totale, & de Ecclesia agitur, his & similibus loquendi modis exprimitur.

*C. 10. De Privileg. in VI.*

1. Ecclesia Exempta sit Libera, vel libertate Ecclesiæ Romanæ potiatur. 2. *Beati Petri* juris existat, ad jus & proprietatem Ecclesiæ Romanæ, vel ad illam specialiter, vel sine medio, vel simpliciter pertineat. 3. In hac prærogativâ gaudeat speciali. 4. Ad perceptæ Libertatis Indicium, Ecclesiæ Romanæ Census solvat annum. 5. Episcopus non audeat in illâ Cathedralam collocare, imperare, vel Ordinationem facere. 6. Hujus Ecclesiæ Clericos in proprios & speciales Subjectos Ecclesiæ Romanæ suscipimus.

#### REGULA V.

Si Privilegium hujusmodi parziale sit, his & similibus concipitur loquendi modis. *ibidem.*

In tali re vel articulo exempta sit Ecclesia, ut, verbi gratiâ, Censuris Ordinarii non subjiciatur: idque locum habet, et si addatur Clausula de solvendo annuo Censu Ecclesiæ Romanæ, ad perceptæ Libertatis indicium. Hæc enim Clausula restringenda est ad præmissum Libertatis articulum.

Cætera, quæ ad Formam Privilegiorum spectare possunt collecta sunt, in *TIT. De Interpretatione Privilegiorum.*

#### TITULUS X.

Quid Privilegia efficere possint, vel non possint?

#### REGULA I.

Quidquid à Privilegiato exigitur contra Privilegii sui tenorem, id licitè denegat, et si à Superiore petatur.

*Cap. 5. De Excess. Prælat.*

Hinc, si quid Episcopi ab Abbatibus exigunt contra Libertatem Ordini suo à Summis Pontificibus concessam, Abbates denegare possunt.

#### REGULA II.

Sententia legitimo Privilegio contraria, non valet.

*C. 7. Eod. TIT.*

Hinc, si qui Clerici vel Regulares à dimidio procurationis ob Vistationem debitæ eximerentur, atque Censuris ferirentur, à Superioribus ex eo solo, quòd nolunt integram persolvere, nulla foret Sententia. Infertur ex *citato Cap. 7.*

#### REGULA III.

Singulorum Privilegia Legem Communem facere non possunt, si vè quod eodem recidit, Privilegium Personale ad Jus Commune trahi non potest.

*Cap. 39. CAUS. XVI. QUÆST. I. C. 2. CAUS. XXVI. QUÆST. II. GRATIANUS post C. 16. CAUS. XXV. QUÆST. I. C. II. De Concess. Præb.*

#### REGULA IV.

Ut Legi, sic Consuetudini Universali derogare potest Privilegium,

*C. 7. DIST. C.*

#### REGULA.

## REGULA V.

Exemptio ab Ordinarii Jurisdictione non efficit, ut si Exempti publice delinquant, vel Privilegiorum metas transgrediendo, vel non concessas Immunitates sibi vindicando, ab Ordinario corrigi ac coerceri nequeant.

C. 10. 11. De Privil.

## REGULA VI.

Quidquid fit contra alicujus Privilegium, ab alio, quam ab eo, qui Privilegio renuntiare vel derogare potest, rescissioni obnoxium est.

C. 10. De Elect.

## REGULA VII.

Cessante Causa Privilegii, non cessat jus acquiritum illa durante.

C. 6 De Excomm.

Hinc, Impubes, qui incidit in Canonem, si quis suadente, absolvi potest ab Ordinario etiam post pubertatem. Idem dicendum videtur de Religioso, qui post lapsum in hujusmodi Excommunicationem, & ante obtentam illius Absolutionem invalide Professus declaratur, atque ex Regulari Statu egressus, ab incurfa Excommunicatione absolvi petit.

REGULÆ RATIO: In Casu isto non attenditur tempus, quo Absolutio petitur, sed tempus, quo commissa est culpa.

## REGULA VIII.

Privilegii Autoritas circa rem in ea contentam, contrariæ Testium Depositioni, circa eandem rem, præferenda est.

C. 13. De Prescript.

## REGULA IX.

Ut inanes rejiciuntur Litteræ Privilegiis contrariæ, nisi de iis mentionem fecerint.

C. 20. De Sent. & Re Jud.

## REGULA X.

Non retractatur Sententia Privilegio adversa, ob repertum postea Privilegium, secus, si ex negligentia Procuratoris ostensum non sit.

C. 21. De Sent. & Re Jud. C. 2. De in integr. Restit.

## REGULA XI.

Privilegium, contra quod sciens Judex judicat, tanquam reprobatum habetur, fitque nullius vis, si irreformabile sit latum judicium.

C. 21. De Sent. & Re Judic.

## REGULA XII.

Privilegium non derogat Conventioni, nisi de illâ mentionem faciat; idem de omnibus dicendum, quæ in facto consistunt.

C. 3. De Decim.

## REGULA XIII.

Pendente circa Privilegium lite, Qui in illius est possessione, in eâ relinquendus est, usque ad Definitivam Sententiam.

C. 1. Ut lite pend.

## REGULA XIV.

Privilegium post Præscriptionem inceptam obtentum, illam inutilem facit.

C. 19. De Prescr.

REGULÆ RATIO: Vel enim consummata est Præscriptio, quando obtinetur Privilegium, & tunc ipsa Privilegii impetratione Præscriptioni renunciatur; vel non est consummata, & tunc impetratione Privilegii interruptitur Præscriptio.

## TITULUS XI.

## Quomodo Interpretanda Privilegia?

Ad dilucidam hujus Quæstionis solutionem, supponendum inter Privilegia, nonnulla esse, quæ Nemini præjudicant; quedam, quæ Concedenti tantum sunt onerosa; alia, quæ aliis, quam Concedenti nocent; alia denique, quibus restituitur Jus Commune per Derogationem Consuetudini huic Juri contraria.

## REGULA I.

Privilegia Nemini nociva, vel soli Concedenti, sunt largissimè interpretanda.

Hinc, Beneficium Principis est largissimè interpretandum. Cap. 16. De Verb. signif. In Beneficiis plenissima est interpretatio facienda. C. 22. De Privil. Idem dicendum de Privilegio Jus Commune partim restituyente. C. 18. De Verb. signif. Idem quoque de Privilegio Divino Cultui favente. C. 30. De Privil. Hinc de his Privilegiis intelligendum est, quidquid de favorabili Privilegiorum Interpretatione in Jure Canonico habetur: idèoque ad illa non extendendum, quod circa strictam Privilegiorum Interpretationem mox collecturi sumus.

## REGULA II.

Privilegia Aliis, quam Concedenti onerosa, strictè interpretanda sunt, atque, quoad fieri potest, restringenda; idem dicendum de Privilegiis utilitati publicæ contrariis.

C. 16. 17. 18. 19. De Privil. C. 41. De Conc. Præb.

Hinc Privilegia ad Jus Commune revocanda, sive quod eodem recidit eo sunt interpretanda modo, quo à Jure Communi minus recedant. C. 18. De Censu. C. 31. De Privileg. C. 6. De Consuet. C. 10. 19. De Privil. Cap. 30. De Privil. Cap. 17. De Verborum signif. C. 7. 8. De Privil.

Hinc Privilegia ista de Casu in Casum, de Persona in Personam, de Loco in Locum, de Re in Rem non sunt extendenda. Hinc non censetur concessum, nisi quod in Privilegio exprimitur. Hinc Clausula, *Salvo aliorum jure*, censetur subintellecta, nisi aliàs fiat inutile Privilegium. Hinc Privilegia, quæ à servando Interdicto in parte eximunt, sunt restringenda, quantum patitur Privilegiorum Textus.

## REGULA III.

De sensu Privilegii ex illius tenore judicandum.

C. 9. De Sepulturis docet, quod in quibusdam Privilegiis Clausula *salvo aliorum jure* apponi solear. Praterèa in plerisque Privilegiis, quæ in Corpore Juris clauduntur, inserta est, undè inferre fas est, illam subintelligi, cum non apponitur.

REGU.